STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 02766

DI BALADE FUN NEKHTIKN VALD

Chawa Rosenfarb

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

חוה ראָזענפאַרב

די באַלאַדע
פון
נעכטיקן וואַלד

COLLECTION OF WILLIAM MERCUR

ארויסגעגעבן דורך
ה. הערשמאַן
מאָנטרעאל, קאַנאַדע.
1948

דרוק פון סיטי פרינטינג קאָ. — מאָנטרעאל.

פון אַרויסגעבער.

„די באַלאַדע פון נעכטיקן וואַלד" איז לכתחילה דערשינען אין יוני נומער „צו־קונפט (1946).

מיר דרוקן דאָ איבער אויך דעם בריוו וואָס די דיכטערין האָט, בשעתו, צוגעשיקט אין דער רעדאַקציע צוזאַמען מיט דער פּאָעמע.

מיר האַלטן, אַז דערדאָזיקער בריוו איז, פאַר זיך אַליין, אַ וויכטיקער דאָקומענט וואָס איז ראוי אויפבאַהאַלטן צו ווערן לדורות.

ה. ה.

אָט איז דער בריוו:

פריינט רעדאַקטאָר,

איך בין אַן אבסאָלווענטין פון דער יידיש וועלטלעכער שול (מעדעם שול) איז לאָדזש. ווען איך בין אַלט געווען 16 יאָר האָב איך מיך געפונען הינטער די דראָטן פון לאָדזשער געטאָ. די יאָרן וואָס איך האָב דאָרט פאַרבראַכט זיינען, נישט גע־קוקט אויף דעם גרויל און ליידן, געווען פאַר מיר די פרוכטבאַרסטע. דער צופאַל האָט געוואָלט איך זאָל מיך צונויפטרעפן מיט באמת קינסטלערישע נשמות. צוזאַמען מיט זיי האָב איך מיך אויפגעהויבן איבער דער האָפנונגסלאָזיקייט און זומפיקייט פון גע־טאָ לעבן. די וואָס האָבן געשאַפן, האָבן געקוקט אַ סך ווייטער, ווי איבער די געטאָ דראָטן און זיינען געווען פריי. כמעט אַלע

פון זיי לעבן ניט מער. נישט דער דיכטער און מאָלער לייזעראָוויטש, ניט דער דיכטער שמחה בונים שאַיעוויטש, ניט שנור־איטינגער, ניט דער מוזיקער קראַפּט, ניט מרים אולינאָווער, און פילע אַנדערע. זייערע שאַפונגען זיינען מייסטן פאַרניכטעט געוואָרן. טייל האָבן אַוועקגעוואַנדערט צו די אושוויצער אויוונס און טייל מאַנוסקריפּטן ליגן נאָך אפשר באַהאַלטן ביז היינטיקן טאָג אין אַ באַלוטער קעלער, אָדער איינגעקאָפּעט אין דער ערד, וואַרטן זיי אויף אַ צופעליקער האַנט וואָס זאָל זיי פון דאָרט אויסגראָבן.

דער גורל האָט געוואָלט, אַז איך, די יונגסטע פון מיינע פריינט, זאָל זיך ראַטעווען. איך, וועלכע האָב מיך נאָר געוואַרעמט ביי זייער פייער, וואָס מיין שאַפן איז אפשר נאָר געווען אַ בלאַסער אָפּשיין פון דער ליכטיקייט, וואָס האָט אַרויסגעשטראַלט פון

ליכטיקייט, וואָס האָט אַרויסגעשטראַלט פון
זיי - - - - פיל איצט דעם גרויסן חוב וואָס
זיי האָבן אויף מיר אַרויפגעלייגט. כ׳בין
אָבער צו שוואַך . . . .

מיינע געטאָ לידער, מיט וועלכע כ׳האָב
מיך ניט געוואָלט שיידן, זיינען מער נישטאָ.
כ׳האָב זיי מיטגענומען ביז אושוויץ און זיי
זיינען געווען דאָס לעצטע, וואָס מען האָט
מיר אָוועקגערויבט. ווען איך בין געשטאַ־
נען שוין נאָך דער סעלעקציע, אָוועקגעריסן
פון די טייערסטע, אַ נאַקעטע, מיט אַ גאָלן
ראַזירטן קאָפּ, האָט מען מיר אַרויסגעכאַפּט
פון האַנט די פּאָר געדיכט באַשריבענע פּאַ־
פּיר זייטלעך, מיינע לידער. איך ווייס נישט
וואָס פאַר אַ קינסטלערישן ווערט זיי האָבן
געהאַט, פאַר מיר אָבער האָבן זיי געהאַט אַ
אַנדערע באַדייטונג: דאָס זיינען געווען מיי־

נע הייליקסטע געבעטן, געזאָנגען פון מיין צאַפּלענדיקער נשמה.

און אַזוי בין איך ווידער געבוירן גע־וואָרן דעם 15טן אַפּריל 1945 אין טרויעריק באַרימטן בערגען־בעלזען־לאַגער. אָבער ווי אָרעם! קיינע פון יענע ליכטיקע געשטאַלטן איז מער נישט געווען. איך אַליין מיט אַ פול האַרץ און מיט אויגן געווענדט צום נעכטן, בין געווען שטום. פון צייט צו צייט האָב איך מיך געפּרואווט דערמאָנען און אויפלעבן מיינס אַ געטאָ ליד, ס'איז אָבער שטענדיק אַרויסגעקומען אַנדערש . . .

מיט גרוס,

חוה ראָזענפאַרב.

חוה ראָזענפאַרב

געווידמעט דעם אָנדענק פון מיינע צוויי
אומגעקומענע לערער:

דעם דיכטער שמחה בונים שאַיעוויטש
און אַרטור זיגלבוים.

די באַלאַדע פון נעכטיקן וואַלד

א

נעכטן אין וואַלד איז אַ שרפה געווען,
היינט איז דאָס פעלד נאָכן שטורעם.
וואו ס׳האָבן נעכטן ביימער געלעבט,
שטייען נאָר זייערע קברים.

ב

נעכטן אין וואַלד איז אַ שרפה געווען,
היינט איז קיין וואַלד מער פאַראַנען,
היינט גלאָצן סענקעס פאַרסמאַליעט אַרויס
פון נעכטן געוועזענע שטאַמען.

ג

וואו ס׳האָבן נעכטןביימער געלעבט,
צעתפילהט, צעזונגעז, צעבלימלט
איז היינט נאָר אַ שווייגנדע, נאַקעטע ערד
און אַ ליידיק־צערונענער הימל.

ד

נאָר אויפן ראַנד פונעם ליידיקן פעלד
על פי נס איז אַ סאָסנע געבליבן.
און גרעזעלעך אַ פּאָר האָט אַ שכנישער ווינט
דערהאַלטן מיט אָטעם ביים לעבן.

ה

און גרעזלעך גרינלען זיך, הוידען אין פעלד
און שמייכלען און גלייכן דעם רוקן.
עס איז אַזוי גוט צו דער ליכטיקער זון
מיט גראָזיקע גלידער זיך בוקן!

ו

עס איז אַזוי גוט צו פילן דעם ווינט
און לאָזן זיך פון אים טראָגן,
און גראָזן זאָגן: — מיר האָבן דערלעבט,
נישט אום דעם וואַלד צו באַקלאָגן.

ז

אַ שמעטערלינג פליט, אַ שמעטערלינג קומט,
ווי זיס איז דאָס גראָזיקע לעבן!
אַ פליג און אַ שפּין ווערן נעסטן זיך באַלד
און גראָזיקע שויסן אויסוועבן.

ח

וואָס האָט נאָך צו טון אַן איינזאַמע סאָסנע,
אַ גרינע אַליין ביים וואַלדיקן עק,
ווען ס'זיינען דעמבעס און ליפּעס און סאָסנעס
מיט אַלע ביימער אַוועק?

ט

וואָס האָט נאָך צו טון אַן איינזאַמע סאָסנע,
אויסער די ביימער דערמאָנען,
און זינגען פון לעבן פון רוישיקן וואַלד,
וואָס איז דאָ ערשט נעכטן געשטאַנען ?

י

וואָס האָט נאָך צו טון אַן איינזאַמע סאָסנע
מיט אַש פון דעמבבעס און צווייגן,
אויסער פון דעמבבענע לעבנס און סודות
דערציילן ? נאָר ווען דערציילן ?

יא

אַז סאָסנעס אַלע, זיי זענען אַוועק
און איינזאַם איר סאָסנעדיק לשון.
און ס'דרייט זיך אין רויער לופטן איר סוד
און ווערט אין דער לערקייט פאַרלאָשן.

יב

און ס'טרעפט — אין דער שטילער, ליידיקער נאַכט,
ווען ס'חלומען גרעזער פון מאָרגן,
שטייט פאַר איר אויף דער נעכטיקער וואַלד
מיט וואַלדיקע פריידן און זאָרגן.

יג

און ס׳דוכט זיך, זי הערט דאָס רוישן פון קרוינען
מיט וואַלדיק־פאַרבענקטע מחשבות.
און ס׳דוכט זיך — זי הערט ווי עס זינגען אין נעסטן
די שפּערלעך און שוואַלבן און סאָוועס.

יד

און ס׳דוכט זיך איר אויס, אַז דער טאַטע, דער שטאַם,
וואָס האָט איר דאָס לעבן געגעבן
בויגט זיך איבער איר סאָסנישער קרוין
און דערציילט איר די מעשה פון לעבן.

טו

און ס׳דוכט זיך, זי פילט ווי ער וויקלט איר אויף
די דאַרע, מיידלישע צווייגן.
און זאָגט צו איר :— טאָכטער, צום הימל דערהויב
דיינע אָרעמס, דיין גוף און די אויגן.

טז

און ס׳דוכט זיך, זי הערט, ווי ער לערנט זי אויס
אויף הימל־סאַמעט די שטערן דערקענען.
און ס׳דוכט זיך, ער מאַכט איר די אייביקייט אויף
פון הויכע הימלישע תהומען.

יז

און אָפּטמאָל, זי הערט ווי ער זאָגט צו איר מילד:
— אונטן די גראָזן, מיין קליינע,
וואָס וויגן זיך לייכט מיטן אָטעם פון ווינט —
לאָז זון דורך דיין קרוין זיי באַשיינען

יח

— די גראָזן, זיי ווייסן קיין הימלישן וועג,
זיי קומען און זיי פאַרגייען.
דו גיב זיי פון דיינע קרוינען דעם שטויב
און דעם אָטעם פון הימלישע בלויען.

יט

— ווייל גראָזן אָן סאָסנעס זענען גאָר קליין
קלענער נאָך ווי זיי זיינען.
נאָר סאָסנעס אָן גראָזן קענען נישט זיין,
עס קאָן זיי די ערד נאָך פאַרברענען.

כ

און ס׳דוכט זיך, זי הערט ווי עס רוישט איר דער וואַלד
און דעמבעס שמייכלען פון ווייטן.
אַ חלום געהאַט דאָס לעבן לאַנג,
אַ דעמב מיט די קרוינען דערגרייכן.

כא

אַ דעמב איז געוואַקסן מיט בלעטער אַ ים
מיט תפילות און שטילע באַגערן.
און ס׳האָט געחלומט די סאָסנע פון לאַנג,
זיינע מחשבות דערהערן.

כב

און ס׳האָט געצויגן דאָס דעמבענע ליד
אַהער צו דער סאָסנעס גרעזאַנגען,
און אָפט ווען דער וואַלד איז געשלאָפן שוין מיד,
האָט שטיל זייער בענקשאַפט געקלונגען.

כג

נאָר דעמב איז געוואַקסן אויף דעמבענעם שטאַם,
די סאָסנע — געוואַקסן אויף אירן.
אויף דעמבענעם וועג איז געגאַנגען דער דעמב,
די סאָסנע — געגאַנגען אויף אירן.

כד

ער האָט די צווייגן, ווי סטרונעס געהאַט
צעוויגטע מיט וואַלדיקן ציטער.
פון אונטן פון דר'ערד ביז אויבן אַרויף
פאַרהילט אין זיידענע בלעטער

כה

ער האָט דעם אָטעם פון גראָזן געהערט
געוואוסט פון די ווערים, וואָס קריכן.
און זיי׳רע חלומות האָט ער געקאַנט,
און זיי׳רע שטילע באַגערן.

כו

און ער האָט געוואוסט, וואָס די קוסטעס אין וואַלד
זאָגן און וואָס זיי דערציילן,
און ער האָט געוואוסט פון פאַרבאָרגענער זאָרג
אין וואַלדיקע טיפן און היילן.

כז

און ער האָט פאַר גראָזן בייטאָג און ביינאַכט
געברומט זיין דעמבענעם ניגון.
און ווען ס'האָט גראָזיקע קעמפּע געלאַכט,
האָט אויך זיין ליד נישט געשוויגן.

כח

און זי, די סאָסנע איז אַנדערש געווען,
מיט הויך פאַרריסענע צווייגן.
אונטן אויף ערדן גאָרנישט געזען,
נאָר געריסן זיך אויבן און אויבן.

כט

און ווען ס׳וואָלט די סאָסנע קיין סאָסנע געווען
מיט וואָרצלען אין ערד נישט געזעסן,
וואָלט זי געפלויגן צו הימלען אַרויף,
און וואָלט אָן די ערדן פאַרגעסן.

ל

זענען געוואַקסן סאָסנע און דעמב
ווייט אַזוי און דערנעבן.
און האָבן פאַרציטערט צו זיך געבענקט
אויף זייערע בוימיקע וועגן.

לא

און האָבן אַזוי פאַרציטערט געזוכט
צו באַרירן די צווייגן צוזאַמען,
נאָר ס׳האָבן געהאַלטן די סאָסנע און דעמב
זייערע בוימיקע שטאַמען.

לב

און אין דעם וואַלד האָט אַן אָדלער געוואוינט
אַ ווילדער, צעפלאַטערטער פויגל.
אים האָט אויף בערגיקע פעלזן פאַרפעלט
דער אָטעם פאַר פליגלען און לעבן.

לג

אים האָט געצויגן צום היימישן וואַלד,
צו קעמפּעס, צוביימער און גראָזן...
און כאָטש פון די בערג איז דער אָדלער געוועזן,
ער האָט דעם וואַלד נישט פאַרלאָזן.

לד

אין טעג און אין נעכט האָט געהערט זיך זיין רוף
ווייט איבער ביימער און צווייגן.
פון וואַלדיקן אָנהייב ביז וואַלדיקן סוף,
איז אָדלער, אַ שטאָלצער געפלויגן.

לה

און אונטן פון ערד איז געגאַנגען ס׳געבּרום,
אַ זאַפּטיק און פריילעך געווימל.
האָבּן מוראַשקעס, שפּינען געהאַט זייער זון
און די פרייד פון אַ שטיקעלע הימל.

לו

און גראָז זענען פאַרגאַנגען אין נעכט —
אויף מאָרגן פרישע געקומען.
און בּלומען האָבּן געבּליט און געוועלקט,
און געבּלימלט מיט פרישע בּלומען.

לז

און וועוועריקעס האָבן געהאָפּסלט אַרום
מיט זאָרגלאָזע, לופּטיקע דאגות,
אַז ס'שיינט אויף זיי וויניק די ליכטיקע זון,
און צו נידעריק פליען די פייגל,

לח

און פייגל האָבן באַזונגען די פרייד
פון זייערע נעסטיקע דעכער,
און זענען געפלויגן פון צווייגל אויף צווייג
„הויך און אויב נישט נאָך העכער".

לט

און אונטן דערוויַיל איז געפּלאָסן זיך שטיל
אַ קוועלכל אויף גלאָזיקן שפּיגל.
געטראָגן מיט זיך די נשמה פון וואַלד,
און ס׳געברום פון וואַלדיקן ניגון.

מ

האָבן גראָזן זיך יונגע געצוואָגן אין אים,
און זוניקע צווייַגן אים נעצן געשפּונען.
האָבן נאָדלען און בלעטער געשפּילט אין אים,
און צו פעלדער, צו וויַיטע געשוואומען.

מא

ווייל העט, צו דער וועלט איז געלאָפן דער קוואַל
אַרויס פון וואַלדיקע היילן.
ער האָט די מעשה פון היימישן וואַלד
דעם ים געמוזט איבערדערציילן.

מב

אַזוי איז געשטאַנען דער רוישיקער וואַלד
דורך זוניקע טעג און ווינטיקע שנייען
אַ שטורעם פלעגט קומען, אַ שטורעם פלעגט גיין,
דער וואַלד פלעגט זיך ווידער באַנייען.

מג

פון וואָרצלען פון טיפע געפלאָסן איז זאַפט,
דורך מעך און דורך גליווער און שימל.
אזוי איז געגאנגען דער אָטעם פון ערד
ארויף דורך די ביימער צום הימל.

מד

נאָר נעכטן ביינאַכט איז אַ שרפה געווען
אין וואַלד דעם צעוויגטן מיט לעבן.
און אומקום פון אַלע וועלטן געבראַכט
פון אלע ימים און וועגן.

מה

און האָזן און הירשן, וואָס האָבן צום פעלד
געוואָלט מיט די קליינע אַנטלויפן,
האָבן ברענענדע רינגען דעם וועג זיי פאַרשטעלט,
און פּעטליעס אויף העלדזער פאַרצויגן.

מו

און פייגל, וואָס האָבן געטרילט פון פרי
און היימישע נעסטן באַזונגען,
האָבן פלאַמען די פליגלען צעשפרייטע אין פלי
ווי פאַקעלן אונטערגעצונדן.

מז

און דאַן איז די שרפה מיט יובל אַוועק
צו וואַלדיקע, הייליקע טיפן
געקוילעט דאָס קוועלכל מיט שרפה׳קע העק
און אין פלאַמען זיין וואַסער פאַרטריקנט.

מח

און איינזאַם איז פלוצלינג געוואָרן דער וואַלד
דורך אַלע וועלטן פאַרגעסן.
און זיינע גירלאַנדעס זיינען אויף ערדן
געלעגן פאַרשטייפט און צעריסן.

מט

און הויך האָט געקרעכצט דער איינזאַמער וואַלד,
פאַריאושטע צווייגן געבראָכן
ווען פלאַמיקע צונגען זענען אַרויף
צו דעמבעס און סאָסנעס פאַרקראָכן.

נ

האָבן דעמבענע גופים און סאָסנישע שטאַמען
געלייגט זיי׳רע קעפּ אויפן אַש פון די גראַז.
און זיינען מיט גראָזן פאַרגאַנגען צוזאַמען,
ווי זיי האָבן געלעבט מיט די גראָזן.

נא

און יענער, דער אָדלער פון היימישן וואַלד,
וואָס ווינט האָט אויף פעלדער פאַרטריבן
האָט געזען ווי ס׳פאַרגייט אין פלאַמען זיין וואַלד,
און פאַרשטאַנען, וואָס איז אים געבליבן.

נב

ער האָט זיך די פליגלען צעבראָכן אַליין,
אַליין זיך צעשמעטערט דעם שאַרבן,
און שטיל נור געפּרעפּלט: ווען וועלדער ברענען,
מוזן אָדלערס די שטאָלצע שטאַרבן.

נג

און הימל און ערד זיינען שרפה געוואָרן,
געביסן פון פלאַמיקע צונגען.
ס׳האָט פייער מיט אומקום — פאַרסמאַליעטע ציין
דעם וואַלד און זיין ניגון פאַרשלונגען.

— — — — — — — — — — — — — — —

נד

נעכטן אין וואַלד איז אַ שרפה געווען,
היינט איז אַ פעלד נאָכן שטורעם,
וואו ס׳האָבן נעכטןביימער געלעבט,
שטייען נאָר זייערע קברים.

נה

און בײַ דעם ראַנד פֿונעם נעכטיקן װאַלד
שטײט נאָר אַ סאָסנע אַ מידע,
חלומט, אַז ס׳לעבט נאָך דער בױמיקער שטאַם
און װעקט זיך אַלע מאָל איבער.

נו

װאָס האָט נאָך צו טון אַן אײנזאַמע סאָסנע,
אַז נישט נאָר װידער דערמאָנען,
און שמועסן שטיל מיטן הײמישן װאַלד,
װי ער װאָלט דאָ דערנעבן געשטאַנען ?

נז

נאָר אָפּטמאָל, זי בעט זיך, — לאָזט מיך צורו,
איר ביימער פון נעכטיקן לעבן,
לאָזט מיך זיין ווי דאָס גרעזל, די בלום,
אויב ס'זענען מיר טעג נאָך געגעבן.

נח

אין אויפגאַנג נאָך דער שרפהקער נאַכט,
לאָזט מיך צעוויגן די צווייגן,
אויף וויגט פונעם נייעם, געבוירענעם טאָג
לאָזט מיך צו רחבות אויפשטייגן.

נט

אין זאָל אויף מיר פאַלן דער פייכטער טוי
ווי די זריעה פון צייטיקן לעבן.
און זאָל פון מיר פאַלן דער אַש און דער שטויב,
וואָס איר האָט מיר ביז היינט מיטגעגעבן.

ס

קום מער נישט צו־חלום, דו וואַלדיקער דעמב
מיט דיין אַלטן, דעמבענעם ניגון.
און רוף נישט צו מיר: — דו סאָסנע, געדענק!
דערצו ביסטו לעבן געבליבן!!!

סא

און פייניק מיך נישט אין די זאַפּטיקע נעכט,
אַז נאָמענלאָז ביסטו פאַרגאַנגען,
אַז קיינער טראָגט נישט דיין בענקשאַפט אין האַרץ,
און ס׳וועט קיינער דיין ניגון נישט זינגען.

סב

לאָז מיך צורו, דו פאַרגאַנגענע פּיין
און לאָז מיך זיין ווי דאָס גרעזל.
לאָזט מיך אָטעמען, גיט מיר די פרייד,
זאָל זינגען מיין בלוט, וואָס עס ריזלט.

סג

כ׳וויל האָבן אַ נייעם פאַרשיכורטן גאָט,
און אַפריידיקן שוואונג אין די גלידער,
כ׳וויל האָבן אַ נייעם פאַרכּישופטן סוד
און נייע, צעפידלטע לידער!

סד

לאָזט מיך וואַרטן, ס׳זאָל קומען די בין,
אַ בינשטאָק און צווייגן זיך בויען,
זאָל טריפן האָניק אויף סאָסנישן גוף
דורך נעכט ביזן אויפגאַנג דעם גרויען.

סה

דער טאָג, וואָס פאַרגייט, און דער נייער, וואָס קומט,
איז זאַפטיק און קוואַליק מיט לעבן,
לאָזט מיך אַ וויג טאָן, לאָזט מיך אַ ריס טאָן,
לאָזט מיך אויפסניי זיך דערהויבן! —

סו

און דעמאָלט טרעפט, ווען די סאָסנע פאַרמאַכט
מיט תפילה די קרוין פון די צווייגן,
קומט ווידער דער וואַלד פון נעכטן צוריק
און קוקט אויף איר אין זיין שווייגן.

סז

און דעמאָלט טרעפט, אַז עס שאַרן פאַרביי
דיביימער אין שווייגנדע רייען,
און דאַמאָלט קומט דער אָדלער אויפסניי
אויף צעבראָכענע פליגלען צו פליען...

סח

און ווידער רופט זי דער נעכטיקער וואַלד
מיט אַן עכאָ פון בוימיקע שטימען:
— שוועסטער סאָסנע, שוועסטער, דערמאָן!
מיר קומען צו דיר...! מיר קומען...!

סט

— דו מוזט דעם וואַלד דיר טראָגן אין קרוין
אונדזער אַש און די גרינע צווייגן,
אונדזער ליד מוזטו ברומען, כאָטש דו ביסט אַליין,
און אויפמאַכן מוזטו דיין שווייגן.

ע

און דאַמאָלט קומט צו דער סאָסנע צו גיין
דער אַלטער שטאָם פון איר פאָטער.
און דוכט זיך, זי פילט אויפן רוקן אַ צווייג
און דוכט זיך, ער פליסטערט איר: — טאָכטער.

עא

לאָז זיי, די גראָזן, זיי גרייטן דעם זאַפט,
חרובע ערד זאָל אים זייגן...
האָסטו דען אַ וועג אַ צווייטן, מיין קינד?
דו ביסט אַ סאָסנע געבוירן.

עב

ס'וועט קומען אַ טאָג, דו סאָסנעלע מיין,
ס'וועט מאָרגן אַ וואַלד דאָ זיין ווידער,
דאַן וועסטו טרייסלען פון זיך אונדזער אַש
אויף קעפּ פון די ביימער די גרינע.

עג

ס׳וועט אויפגיין אַ וואַלד אויף חרובער ערד,
ס׳וועלן דעמבעס און סאָסנעס קומען,
זאָל פאַלן אויף זיי אונדזער אַש, אונדזער שטויב
ווי פּילע און הייליקע זאָמען...

בריסל, פעברואר 1946.

דאַס דאָזיקע ביכעלע דערשיינט
אין טויזנט עקזעמפּלאַרן.

נ

130

69

Printed in Canada.
1948